

Picture a Day like This

GEORGE BENJAMIN,
MARTIN CRIMP

Een geslaagde samenwerking:
Martin Crimp en
George Benjamin in
een parabel over
geluk

Johan Thielemans

Gezien op 05 juli 2023
Aix-en-Provence, Théâtre du Jeu de
Paume, Festival d'Aix-en-Provence

Een moeder verliest haar kind, en wil het weer tot leven wekken. Bloemen sterven toch ook om het volgend jaar weer te verschijnen? Van een wijze krijgt ze de opdracht om een gelukkig mens te vinden en een knoop van zijn kleding te knippen. Dan zal haar kind leven en zal ze opnieuw gelukkig zijn.

17 JULI 2023

Het libretto van Martin Crimp voor deze nieuwe opera is een poging om verdriet te vangen in een parabel. Een moeder die haar kind verloor, moet op zoek gaan naar een gelukkig mens. Ze trekt de wereld in en denkt een paar keer dat ze erin slaagde. Ze ontmoet een verliefd paar, een beroemde dirigent, een ambachtsman die niets dan knopen maakt en een kunstverzamelaar. Maar niemand blijkt onverdeeld gelukkig. Haar tocht brengt haar naar een prachtige tuin waar Zabelle woont. Maar Zabelle wil haar geluk niet delen. De moeder komt tot het besef dat ze al die tijd de knoop in eigen handen heeft: het geluk moet je bij jezelf vinden, is de les. Het lijkt een gelukkig einde, maar de formule is door Crimp zo vaag ingevuld dat alles openblijft. Een echte conclusie is er niet.

Het verhaal is ingebed in verschillende tradities. Crimp verwijst naar 'De Roman van Alexander' en ook naar 'Alice in Wonderland'. Zijn belangrijkste bron is het boeddhistische verhaal over Kisa Gotami wiens baby gestorven is. Als ze een mosterdzaadje vindt bij een familie die nooit door de dood is getroffen, zal de wijze die ze in haar wanhoop raadpleegde, haar baby terug tot leven wekken. In zijn versie ontwijkt Crimp elke vorm van exotisme door zijn personages in het hier en nu te plaatsen.

Zijn variatie op het verhaal vertoont enkele zwaktes: zo zijn de ontmoetingen van de moeder niet echt representatief. Het is alsof voor Crimp de wereld alleen maar bestaat uit liefde, kunst en verzamelen. Daar houdt de catalogoog op, al had je hem langer gewild. Maar een eenakter heeft natuurlijk zijn beperkingen.

Het libretto leverde in elk geval voldoende interessant materiaal voor de componist, George Benjamin. Die is geëvolueerd van strenge, niet altijd

toegankelijke hedendaagse componist naar iemand die focust op eenvoud, harmonie en directheid – kwaliteiten die van hem een interessante operacomponist maken. Je voelt in zijn behandeling van de tekst dat hij bijzondere aandacht heeft voor de theatrale aspecten. Hij schrijft bijvoorbeeld zanglijnen waarvan de verstaanbaarheid opvalt. Karakteristiek voor zijn muziek is ook hoe luchtig hij alle melodrama uit de weg gaat.

Benjamin vindt in het verhaal van Crimp een breed palet aan mogelijkheden. Zijn muzikale verhaal begint met smart, rouw en woede, maar elke nieuwe ontmoeting van de moeder leidt hem naar een nieuw register: als ze bij de jonge verliefden is horen we lyrische, sensuele frases, bij de dirigent klinkt het orkest meer bezeten, bij de verzamelaar horen we getormenteerde tutti klanken. Voor de evocatie van de tuin hanteert de componist een kleurrijke orkestratie met een lieflijk duet. Alles samen levert de opeenvolging van korte scènes een boeiende opera op.

De opeenvolging van korte scènes levert een boeiende kleine opera op.

Regisseurs Daniel Jeanneteau en Marie-Christine Soma brengen 'Picture a Day like This' erg fraai in beeld. Zij plaatsen de actie in een grijze abstracte ruimte waarin enkele beeldschermen de verschillende locaties evoceren. Voor het beeld van de ideale tuin deden ze beroep op kunstenaar Hicham Berrada die in een video een heel persoonlijke invulling geeft van het paradijs.

Binnen dit sobere podiumbeeld krijgen de zangers alle ruimte. Anna Prohaska, Beate Mordal, Cameron Shahbazi en John Brancy zetten met zichtbaar plezier de verschillende personages neer. Drie van hen wisselen per tafereel van rol. De moederfiguur is een belangrijke nieuwe rol voor mezzo-sopraan, hier met innemende autoriteit gezongen door Marianne Crebassa.

In de orkestbak speelt het prachtige Mahler Chamber Orchestra met als dirigent de componist zelf. Het is duidelijk dat de muzikanten erg vertrouwd zijn met zijn muzikale taal - hij werkt immers al jaren met hen samen. Voor dit nieuwe werk konden Crimp en Benjamin zich geen betere vocale en instrumentale uitvoerders wensen.

'Picture a Day like This' is een mooie toevoeging aan het repertoire van korte opera's, waar bijvoorbeeld ook 'Heure espagnole' van Maurice Ravel toe behoort. Je wenst dit nieuwe werk een bloeiende toekomst toe.